

Όλα τα αστικά και ημιαστικά κέντρα, όπως και οι μεγαλύτεροι οικισμοί της Περιφέρειας διαθέτουν ρυμοτομικά σχέδια, με διάφορα προβλήματα εφαρμογής, ενώ σε όλους τους μικρούς οικισμούς έχουν γίνει οριοθετήσεις βάσει του ΠΔ 24/31.5.1985.

Οι θεσμοθετημένες ΖΟΕ είναι η παραλιακή της Καβάλας και η περιαστική της Αλεξανδρούπολης, οι οποίες φαίνεται να απαιτούν νέες αναθεωρήσεις. Στη ΖΟΕ Αλεξανδρούπολης, δεν λήφθηκε υπόψη το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο, με αποτέλεσμα να μην απαγορευθεί η δόμηση στην ευρύτερη περιοχή, μέχρις ότου μελετηθεί η αξιοποίηση του χώρου.

Τέλος, στην Περιφέρεια ΑΜΘ και σύμφωνα με στοιχεία της Ε.Τ.Β.Α. υπάρχουν οι θεσμοθετημένες βιομηχανικές περιοχές ΒΙ.ΠΕ. Κομοτηνής, Καβάλας & Αλεξανδρούπολης, περιοχές οι οποίες σχεδιάζουν να πραγματοποιήσουν έργα περιβαλλοντικής αναβάθμισής τους. Επίσης, λειτουργούν και οι εξής περιοχές: ΒΙΠΕ Δράμας, ΒΙΠΕ Ξάνθης, ΒΙΟΠΑ Σαπών (ΦΕΚ 882/Β/98 & ΦΕΚ 84/Δ/12.02.2002), ΒΙΟΠΑ Ορεστιάδας (ΦΕΚ 312/Β/97 & ΦΕΚ 292/Δ/15.4.2002). Πρόκειται δε να λειτουργήσει ένα ακόμη ΒΙΟΠΑ στον Άσμο, ενώ υπάρχει κατεύθυνση για τη δημιουργία ΒΙΟΠΑ Καβάλας.

6.2.3 Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον

6.2.3.1. Απασχόληση

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας επταετίας, το ΑΕΠ στην Ανατολική Μακεδονία & Θράκη μεγεθύνεται, με μικρότερο ρυθμό από τον μέσο όρο του Εθνικού ΑΕΠ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2003, η Περιφέρεια καταλαμβάνει την προτελευταία θέση στην κατάταξη των Περιφερειών με βάση το κατά κεφαλή προϊόν, με 10.500 € το 2003. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό δεν βελτιώνεται, δεδομένου ότι το 1995 τής αναλογούσε 81% του μέσου όρου της Ελλάδας.

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης είναι κυρίως αγροτική, με ποσοστό συμμετοχής του πρωτογενούς τομέα στο ΑΕΠ υπερδιπλάσιου του εθνικού μέσου όρου. Σε αυτή παράγεται το 10% του εθνικού προϊόντος του αγροτικού τομέα, το 4,4% της μεταποίησης και 3,5% των υπηρεσιών, σύμφωνα με στοιχεία του 2001.

Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, διαπιστώνονται έντονες ανισότητες μεταξύ νομών με βάση το επίπεδο και τη διαχρονική μεταβολή των δεικτών του παραγόμενου κατά κεφαλή προϊόντος. Οι πέντε νομοί της Περιφέρειας κατατάσσονται σε δύο ομάδες με βάση τις επιδόσεις τους. Στην πρώτη ομάδα, με σχεδόν ισοδύναμες επιδόσεις σε σχέση με τη συμμετοχή στο περιφερειακό προϊόν και το επίπεδο του κατά κεφαλή προϊόντος, εντάσσονται οι νομοί Έβρου και Καβάλας, οι οποίοι αθροιστικά παράγουν σχεδόν το 55% του προϊόντος της ΑΜΘ και έχουν υψηλότερο βιοτικό επίπεδο από τον μέσο όρο της Περιφέρειας κατά 8 με 9 ποσοστιαίες μονάδες. Στη δεύτερη ομάδα ανήκουν οι νομοί Ξάνθης, Ροδόπης και Δράμας, οι οποίοι συμβάλλουν αθροιστικά το υπόλοιπο 45%

του προϊόντος της ΑΜΘ και έχουν χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο από τον μέσο όρο της Περιφέρειας κατά 5 έως και σχεδόν 10 ποσοστιαίες μονάδες.

6.2.3.2. Παραγωγικοί τομείς

Πρωτογενής Τομέας

Από άποψη γενικών χρήσεων γης, ο αγροτικός τομέας καλύπτει το 96% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Ειδικότερα, με βάση στοιχεία καρτογράφησης της Γ.Γ. Δασών για το έτος 2003, το 35,2% της συνολικής έκτασης καλύπτεται από αγρούς (γεωργική γη), το 37,7% από παραγωγικά δάση, το 15,0% από δασικές εκτάσεις (7,0 % θαμνότοπος και 8,0% από βοσκότοπος) και το υπόλοιπο 2% από άγονες εκτάσεις.

Σύμφωνα με στοιχεία του 2003, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις της Περιφέρειας καλύπτουν το 11% των καλλιεργούμενων εκτάσεων της χώρας ενώ η μέση έκταση αγροτεμαχίου ανέρχεται σε 6,92 στρ. έναντι 7,34 στρ. του συνόλου της Ελλάδας. Η εκμετάλλευση των κτημάτων είναι τυπικά μεσογειακή με τεμαχισμένες ιδιοκτησίες μικρότερες των 50 στρεμμάτων και με ελλείψεις σε αρδευτικά έργα και έργα αγροτικής οδοποιίας. Εκτός του νομού Έβρου, ο μέσος κλήρος είναι σημαντικά μικρότερος του μέσου όρου της χώρας.

Το ποσοστό των αρδευόμενων καλλιεργειών της Περιφέρειας είναι 39,4% και εξειδικεύεται σε εντατικές βιομηχανικές καλλιέργειες (κυρίως σε Ξάνθη και Ροδόπη) όπως το βαμβάκι, το καλαμπόκι, ο καπνός, και η βιομηχανική ντομάτα. Σημαντικό ποσοστό της εθνικής παραγωγής κατέχει η Περιφέρεια με την παραγωγή βάμβακος, κρασιού, σιταριού, πατάτας, πεπονιών και αγγουριών. Τελευταία, από το 2005, άρχισε σε πιλοτική μορφή η εισαγωγή και διάδοση του κλάδου των αρωματικών - φαρμακευτικών φυτών, ενώ μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζεται και για την καλλιέργεια των ενεργειακών φυτών, η σταδιακή καλλιέργεια των οποίων αναμένεται να αρχίσει εντός του 2006.

Ο τομέας της κτηνοτροφίας παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία και αριθμό εκτροφής ζώων, περιλαμβάνοντας αιγοπροβατοειδή (ποσοστό 8% της χώρας - 2000), βοοειδή, (15,6% της χώρας), χοίρους (ποσοστό 9% της χώρας) ιπποειδή, κουνέλια, πουλερικά και κυψέλες μελισσών. Η παραγωγή γάλακτος κατέχει το 9% της εθνικής παραγωγής, ενώ των φρέσκων κουκουλιών μεταξίου είναι μεγαλύτερο του 50% της συνολικής παραγωγής της χώρας.

Σημαντικός είναι επίσης και ο αλιευτικός τομέας της Περιφέρειας με αξιόλογη συμμετοχή στη διαμόρφωση του Περιφερειακού εισοδήματος. Λειτουργούν 32 μονάδες υδατοκαλλιέργειας, με δραστηριοποίηση στην ανάπτυξη της θαλάσσιας και παράκτιας αλιείας, καθώς και της αλιείας των εσωτερικών υδάτων (ποτάμια, λιμνοθάλασσες, ιχθυοτροφεία). Οι κυριότερες μορφές παραγωγής αφορούν μυδοκαλλιέργειες ή εκτατικές ιχθυοκαλλιέργειες (ευρύαλα είδη) και συναντώνται στην ευρύτερη περιοχή του Δέλτα του ποταμού Νέστου, στη λίμνη Βιστωνίδα και στο θαλάσσιο μέτωπο της λίμνης Βιστωνίδας.

Στους Νομούς Δράμας και Καβάλας παρατηρείται εκτεταμένη μαρμαροφορία και δραστηριοποιούνται 140 επιχειρήσεις με 3.000 περίπου εργαζόμενους, παράγοντας ετησίως πάνω από 350.000 μ³ όγκου μαρμάρου, που αποτελεί το 73% της συνολικής εθνικής παραγωγής.

Σε ότι αφορά τα Δάση, επισημαίνεται η χαμηλή παραγωγικότητα, η οποία οφείλεται στην υποβάθμιση των παραγωγικών διαδικασιών διαχείρισης και ανάπτυξης το φυσικού περιβάλλοντος, τόσο από έλλειψη ικανών οικονομικών πόρων, όσο και από μη ορθολογική εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης, το οποίο έχει παραχωρηθεί σε μεγάλο βαθμό (Π.Δ. 126/86) στους ιδιωτικούς δασικούς συνεταιρισμούς της Περιφέρειας. Οι δασικοί πόροι (παραγωγικά δάση και δασικές εκτάσεις) καλύπτουν το 53% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Πιο αποτελεσματικά προστατεύονται ορισμένοι θεσμοθετημένοι δασικοί βιοτόποι, το Παρθένο δάσος Φρακτού και το Δάσος της Δαδιάς (οικοτουριστική αξιοποίηση).

Δευτερογενής Τομέας

Στην Περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, η κύρια δραστηριότητα, όσον αφορά το δευτερογενή τομέα παραγωγής, προέρχεται από την μεταποίηση και τις κατασκευές. Υπάρχουν πέντε Βιομηχανικές Περιοχές (ΒΙΠΕ), μία σε κάθε πρωτεύουσα νομού και Βιοτεχνικά Πάρκα (ΒΙΟΠΑ) σε διάφορες περιοχές.

Ο τομέας της μεταποίησης αναπτύχθηκε κυρίως λόγω των ισχυρών κινήτρων των αναπτυξιακών νόμων, μετά το 1980, οφειλόμενος στο χαμηλό κόστος εργασίας, στην αποκέντρωση της παραγωγής και τα κίνητρα. Η πρόσφατη θεσμοθέτηση νέων μεθόδων άσκησης άμεσης βιομηχανικής πολιτικής με την εφαρμογή του Ν. 3299/2004 διατηρεί τα κίνητρα για την Περιφέρεια σε υψηλά και καινοπονητικά επίπεδα συγκριτικά με την υπόλοιπη Ελλάδα.

Οι ΜΜΕ της Περιφέρειας, κατανέμονται κυρίως στους κλάδους:

- Τροφίμων και ποτών (30,8%),
- Ξύλου και επίπλου (24,3%),
- Μεταλλικών κατασκευών (18,2%)
- Ετοίμου ενδύματος (16,5%)

Όσο αφορά τη χωρική τους διασπορά, την πρώτη θέση κατέχει ο νομός Έβρου, και ακολουθούν ο νομός Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλας και Δράμας.

Τα τελευταία χρόνια γίνονται σημαντικές κινήσεις από τους τοπικούς φορείς με στόχο να θεσμοθετηθεί η ΔΕΒΖΟΣ (Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών και Εμπορίου) στα Βόρεια Σύνορα του Νομού Έβρου με κύριο στόχο τη διατήρηση των θέσεων εργασίας στον τομέα του ετοίμου ενδύματος, λόγω της μετεγκατάστασης πολλών μονάδων στη Βουλγαρία. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά τα τελευταία 15 χρόνια η Θράκη απώλεσε 20.000 θέσεις εργασίας εξαιτίας της μετεγκατάστασης επιχειρήσεων ετοίμου ενδύματος.

Παρά το συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας σε ορυκτό πλούτο, σήμερα ξεχωρίζουν μόνον δύο κατηγορίες, οι εκμεταλλεύσεις πετρελαίου στο Ν. Καβάλας και τα λατομεία μαρμάρου στους Νομούς Καβάλας και Δράμας.

Τα γνωστά και εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα πετρελαίου του Θρακικού πελάγους βρίσκονται στη θαλάσσια περιοχή του νομού Καβάλας, μεταξύ Θάσου και ηπειρωτικού χώρου.

Μαρμαροφόρες περιοχές εντοπίζονται στους Νομούς Δράμας και Καβάλας, όπου λειτουργούν 171 λατομεία. Τα μάρμαρα εξορύσσονται από τα όρη Παγγαίο, Ορβηλο, Λεκάνη, Φαλακρό και την ορεινή περιοχή της Θάσου. Σήμερα η περιοχή Δράμας - Καβάλας έχει εξελιχθεί σε ένα από τα

κυριότερα κέντρα παραγωγής μαρμάρου της χώρας. Στο Παγγαίο εξορύσσονται τοπικά σχιστόλιθοι (Ελευθερούπολη) και τα μάρμαρα Νικήσιανης. Ο βαθμός εκμετάλλευσης των μεταλλευτικών και βιομηχανικών ορυκτών, ακόμα και των κοιτασμάτων, είναι περιορισμένος. Οι εκμεταλλεύσεις βιομηχανικών ορυκτών περιορίζονται σε δύο ορυχεία καολίνη στην περιοχή Λευκογείων Δράμας και στην εκμετάλλευση αργίλου από τα κεραμοποιεία της περιοχής. Στον Πεντάλοφο Έβρου λειτουργεί ορυχείο ζεολίθου.

Στην Περιφέρεια εντοπίζονται, ακόμα, δύο Αλυκές, μία στο Ν. Ξάνθης και μία στο Ν. Ροδόπης.

Τριτογενής Τομέας

Το σημαντικότερο ρόλο στον Τριτογενή τομέα στην Περιφέρεια διαδραματίζει το εμπόριο και οι μεταφορές, ενώ έπονται οι δημόσιες υπηρεσίες, η εκπαίδευση και τα ξενοδοχεία - εστιατόρια.

Ως ανερχόμενες δραστηριότητες χαρακτηρίζονται οι τράπεζες, οι ασφάλειες και οι κτηματομεσιτικές υπηρεσίες, καθώς και η δημόσια διοίκηση.

Όσον αφορά στην τουριστική δραστηριότητα της Περιφέρειας, αυτή είναι προσανατολισμένη στον μαζικό και θαλάσσιο τουρισμό, με ενισχυμένες κυρίως τις ζώνες της Θάσου και της παραλίας Καβάλας. Η συμμετοχή πάντως του τουρισμού, σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο, είναι μειωμένη, παρά την ύπαρξη τουριστικών πόρων με δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης (θρησκευτικοί και αρχαιολογικοί χώροι) (Θάσος και Σαμοθράκη, Δέλτα Νέστου και Έβρου, δάσος Δαδιάς, οι ορεινοί όγκοι της Ροδόπης, χιονοδρομικό κέντρο Φαλακρού, παλιά πόλη της Ξάνθης, ιαματικές πηγές Ελευθερών, Λασπόλυτρα Κρηνίδων κ.λπ.)

Η Περιφέρεια έχει αξιόλογες δυνατότητες για την ανάπτυξη και προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού αφού αποτελεί σημαντική πηγή φυσικών, πολιτιστικών, πολιτισμικών πόρων. Η ορθολογική εκμετάλλευσή τους μπορεί να στηρίξει την τοπική και περιφερειακή οικονομία.

6.2.4 Τεχνικές υποδομές

6.2.4.1. Μεταφορές

Οδικό δίκτυο

Το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας ΑΜΘ περιλαμβάνει το ανατολικό τμήμα της Εγνατίας Οδού και τους κάθετους άξονες της Εγνατίας, το Εθνικό οδικό δίκτυο (με κατάταξη σε Πρωτεύον, Δευτερεύον και Τριτεύον) και τις θεσμοθετημένες κύριες επαρχιακές οδούς.

Ο εγκάρσιος οδικός άξονας της Εγνατίας Οδού, αποτελεί το σημαντικότερο νέο οδικό έργο της χώρας, στην Περιφέρεια ΑΜΘ εκτείνεται από τη γέφυρα του Στρυμώνα ως τη γέφυρα Κήπων Έβρου (258 km). Τα τελευταία χρόνια διαπιστώνεται σημαντική βελτίωση των μεταφορικών υποδομών μέσω της ολοκλήρωσης του ανατολικού τομέα της Εγνατίας Οδού, (Βανιάνο - Χρυσούπολη - Καβάλα - Στρυμώνας), ενώ με πρόσφατες εργολαβίες θα κατασκευασθεί η γέφυρα του Νέστου και η Μεσογειακή χάραξη του τμήματος Στρυμώνα - Καβάλας.

Η Εγνατία Οδός προβλέπεται να συνδεθεί με τη Βουλγαρία και κατ' επέκταση το Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο (Οδικός Πανευρωπαϊκός Άξονας IV Δρέσδη - Πράγα - Βιέννη - Μπρατισλάβα - Σόφια - Κων/πολη) μέσω τεσσάρων κάθετων οδικών αξόνων (Αλεξανδρούπολης - Ορμενίου, Κομοτηνής - Νυμφαίας, Ξάνθης - Βουλγαρίας, Δράμας - Εξοχής) στην κατασκευή των οποίων όμως διαπιστώνονται εκκρεμότητες και καθυστερήσεις.

Το υπόλοιπο οδικό εθνικό και επαρχιακό δίκτυο έχει μήκος 2.847 km με ικανοποιητική εν μέρει βατότητα και είδος οδοστρώματος. Προβλήματα εντοπίζονται στο ορεινό κυρίως δίκτυο, παρά τα σημαντικά έργα που έχουν ολοκληρωθεί ειδικά στις περιοχές της ορεινής Ξάνθης και Ροδόπης, καθώς και στη Σαμοθράκη και Θάσο. Ελλείψεις παρατηρούνται επίσης στο εσωτερικό αστικό και κοινοτικό οδικό δίκτυο.

Σιδηροδρομικό δίκτυο

Το σιδηροδρομικό δίκτυο διασχίζει τους 4 νομούς της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, εκτός του νομού Καβάλας. Το μήκος του φτάνει τα 400 km περίπου από τα όρια των νομών Σερρών και Δράμας (Φωτολίβος) μέχρι τον μεθοριακό σταθμό Ορμενίου στα σύνορα με τη Βουλγαρία και περιλαμβάνει 34 σιδηροδρομικούς σταθμούς και 36 στάσεις. Η χάραξη της γραμμής, τα προβλήματα υποδομής και εξοπλισμού και οι αυξημένες χρονοαποστάσεις, καθιστούν γενικά προβληματική την εξυπηρέτηση επιβατών και τη διακίνηση εμπορευμάτων. Το σιδηροδρομικό δίκτυο προβλέπεται να συνδεθεί επίσης με το Σιδηροδρομικό Πανευρωπαϊκό Άξονα IV, δημιουργώντας νέες προοπτικές ανάπτυξης στο τομέα μεταφορών.

Αεροδρόμια

Το αεροπορικό δίκτυο καλύπτεται μέσω των δύο κρατικών πολιτικών αερολιμένων, της Καβάλας, που εξυπηρετεί και τους νομούς Ξάνθης και Δράμας και της Αλεξανδρούπολης, που εξυπηρετεί και το νομό Ροδόπης. Η χαμηλή πυκνότητα των δρομολογίων και η χρήση μικρών αεροσκαφών, αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά των αεροπορικών μεταφορών της Περιφέρειας.

Λιμενικές υποδομές

Η Περιφέρεια διαθέτει δύο μεγάλα λιμάνια, της Καβάλας και Αλεξανδρούπολης και έξι μικρότερα, συμπεριλαμβανομένων αυτών των νήσων Θάσου και Σαμοθράκης, καθώς και 10 αλιευτικά καταφύγια. Τα λιμάνια της Καβάλας και της Αλεξανδρούπολης έχουν κριθεί εθνικής σημασίας και είναι από τα σημαντικότερα της χώρας από πλευράς διακίνησης εμπορευμάτων και επιβατών. Το λιμάνι της Αλεξανδρούπολης αναμένεται να παίξει σημαντικό ρόλο, τόσο στη διαμετακομιστική κίνηση σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση του κάθετου άξονα Αλεξανδρούπολης - Ορμενίου, που θα το συνδέει με την Κεντρική Ευρώπη, όσο και στην επικοινωνία με τις Παρευξείνιες χώρες, μέσω του Βοσπόρου. Το νέο λιμάνι της Καβάλας έχει ρόλο κυρίως εμπορικό και οριοθετείται στην περιοχή της Νέας Καρβάλης. Έχει προβλεφθεί η αναβάθμιση των δύο υφιστάμενων λιμένων, καθώς επίσης και του λιμένα Νέας Καρβάλης, με εστίαση στην προώθηση δραστηριοτήτων διαχείρισης εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics and supply chain management), με στόχο την προσέλκυση νέων επενδύσεων.

6.2.4.2. Ενέργεια

Στον ενεργειακό τομέα, οι ανάγκες της Περιφέρειας καλύπτονται από τους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ, τα ΥΗΣ Θησαυρού, Πλατανόβρυσης και Τεμένους ενώ η νήσος της Σαμοθράκης διαθέτει αυτόνομο σταθμό παραγωγής. Η μεγαλύτερη μονάδα θερμικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι το εργοστάσιο συνδυασμένου κύκλου με φυσικό αέριο της ΔΕΗ στη ΒΙΠΕ Κομοτηνής. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν ήδη ή προγραμματίζονται επενδύσεις σε έργα αιολικής ενέργειας σε περιοχές όπως η ορεινή Ροδόπη και η Σαμοθράκη. Ειδικότερα, σύμφωνα με την 3^η Εθνική Έκθεση για το Επίπεδο Διεξόδου της Ανανεώσιμης Ενέργειας το έτος 2010 του Υπουργείου Ανάπτυξης, στην περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης έχουν ήδη συνδεθεί και λειτουργούν αιολικά πάρκα ισχύος 162,5 MW και ολοκληρώνεται η κατασκευή ενός ακόμη, ισχύος 34 MW. Τα μελλοντικά έργα ΑΠΕ θα πρέπει να αναμείνουν προ της εγκατάστασής τους, την ολοκλήρωση των δρομολογημένων έργων μεταφοράς, διότι η απορρόφηση περαιτέρω ισχύος εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο αύξησης της μεταφορικής ικανότητας του εθνικού συστήματος στην περιοχή με την κατασκευή

- α) της γραμμής 400 kV διπλού κυκλώματος στο τμήμα Φίλιπποι - Νέα Σάντα και απλού κυκλώματος στο τμήμα Νέα Σάντα - Τουρκία (Babaeski) και
- β) του Κέντρου Υπερψηλής Τάσης Νέας Σάντας, με εκτιμώμενο χρόνο πλήρους ανάπτυξης το 2009

οπότε η συνολική απορρόφηση αιολικής ενέργειας θα αυξηθεί κατά 350 MW περίπου.

Σημαντικά κοιτάσματα γεωθερμικής ενέργειας είναι επίσης σε διαδικασία αξιοποίησης. Οι κύριες κατηγορίες κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας είναι η οικιακή και βιομηχανική, ενώ έπονται η εμπορική και γεωργική.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται στοιχεία με την κατανομή μονάδων αιολικής ενέργειας σε MW ανάλογα με το στάδιο αδειοδότησής τους.

Πίνακας 6-8: Κατανομή αδειών παραγωγής, αδειών εγκατάστασης και αδειών λειτουργίας μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με αιολική ενέργεια ανά Νομό

Νομός	Αιολικές Μονάδες σε Λειτουργία	Αιολικές Μονάδες με Άδεια Εγκατάστασης	Αιολικές Μονάδες με Άδεια Παραγωγής
Δράμας	0,0	0,0	25,8
Καβάλας	0,0	0,0	0,0
Ώάνθης	0,00	0,00	30
Ροδόπης	122,8	25,2	35,2
Έβρου	14,25	34,2	90,9
Περιφέρεια ΑΜΘ	137,05	59,4	181,9
Επικράτεια	450,27	733,01	3321,21

Πηγή: ΥΠΕΧΩΔΕ, Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Ν. 2742/1999), - Α΄ Φάση 30-01-2006. Στοιχεία μέχρι και Νοέμβριο του 2005.

Η κατανομή των μικρών υδροηλεκτρικών εγκαταστάσεων ανάλογα με το στάδιο της αδειοδότησής τους ανά υδατικό διαμέρισμα στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 6-9: Κατανομή αδειών παραγωγής, αδειών εγκατάστασης και αδειών λειτουργίας μικρών υδροηλεκτρικών εγκαταστάσεων ανά Υδατικό Διαμέρισμα και Νομό

Νομός	ΜΥΗΕ σε λειτουργία	ΜΥΗΕ υπό κατασκευή	ΜΥΗΕ με άδεια παραγωγής ή θετική γνωμοδότηση
Θράκη (ΥΔ 12)			
Καβάλας	0,94	0	0,750
Δράμας	0,00	0	3,246
Σύνολο	0,94	0	3,996
Ανατολική Μακεδονία (ΥΔ 11)			
Σερρών	4,35	0	10,400
Σύνολο	4,35	0	10,400
Περιφέρεια ΑΜΘ	5,29	0	14,396
Επικράτεια	43,36	103,177	332,870

Πηγή: ΥΠΕΧΩΔΕ, Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Λειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Ν. 2742/1999) - Α΄ Φάση 30-01-2006. Στοιχεία μέχρι και Νοέμβριο του 2005.

Από το συνολικό εγκεκριμένο πρόγραμμα της ΔΕΠΑ που χρηματοδοτείται από δύο κοινοτικούς πόρους, το τμήμα εκείνο που αφορά τηνς περιφέρεια αντιστοιχεί σε ποσοστό 8% περίπου της συνολικής χρηματοδότησης, περιλαμβάνοντας δύο ενότητες τεχνικών έργων:

- Αγωγός υψηλής πίεσης (70bar): ο αγωγός αυτός θα είναι χαλύβδινος διαμέτρου 24'' και μήκους 208km από την Καρπερή Ν. Σερρών έως την Κομοτηνή (80km στο Ν. Σερρών και 128km στους Νομούς Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης)
- Δίκτυα μέσης πίεσης (19bar): τα οποία θα εξυπηρετούν την Βιομηχανία Φοσφορικών Λιπασμάτων στη Νέα Κάρβαλη Καβάλας, την Μονάδα Συνδυασμένου Κύκλου της ΔΕΗ στη ΒΙΠΕ Κομοτηνής και τις πόλεις Δράμα, Καβάλα, Ξάνθη και Κομοτηνή.

Επίσης, σήμερα βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης ο αγωγός Τουρκίας - Ελλάδας, μήκους 295 χλμ. επί των οποίων 87 χλμ. επί ελληνικού εδάφους.

Τέλος, από την Περιφέρεια ΑΜΘ διέρχεται και ο αγωγός μεταφοράς πετρελαίου Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη.

6.2.4.3. Ύδρευση - Αποχέτευση

Το σύνολο της Περιφέρειας υδρεύεται και αποχετεύεται επαρκώς. Όσον αφορά την αποχέτευση το σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης το 48% ανήκει σε οικισμούς που συνδέονται μέσω δικτύου αποχέτευσης με τις ΕΕΛ οικισμών Α προτεραιότητας (ευαίσθητος αποδέκτης, ισοδύναμος πληθυσμός άνω των 10.000 κατοίκων, προθεσμία 31.12.1998) & Β προτεραιότητας (κανονικός αποδέκτης, ισοδύναμος πληθυσμός άνω των 15.000 κατοίκων, προθεσμία 31.12.2000). Αντίστοιχα, οι αποχετευόμενοι οικισμοί σήμερα στις ΕΕΛ των οικισμών Α & Β προτεραιότητας αποτελούν το 39% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας.

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης έχει εννέα οικισμούς ή συνενώσεις οικισμών Α & Β προτεραιότητας εκ των οποίων οι τέσσερις κατατάσσονται στην προτεραιότητα Α και οι πέντε

κατατάσσονται στην προτεραιότητα Β σύμφωνα με την οδηγία 91/271 που αφορά την κατασκευή δικτύων αποχέτευσης και Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ).

Από τις εννέα ΕΕΛ Α & Β προτεραιότητας της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης οι οκτώ είναι σε συμμόρφωση με την οδηγία και η μία θα είναι σε συμμόρφωση με την οδηγία μετά το 2007, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-10:Κατανομή έργων οικισμών Α' και Β' Προτεραιότητας

α/α	Οικισμός	Προτεραιότητα	Πληθυσμός Αιχμής Οικισμού	Εξυπηρετούμενο Ποσοστό επί του Πληθυσμού Αιχμής	Δυναμικότητα ΕΕΛ
1	Διδυμότειχο	A	15.000	95%	15.000
2	Ορεσιτιάδα	A	17.500	100%	30.000
3	Δράμα	A	42.501	100%	60.000
4	Κομοτηνή	A	55.826	92%	53.000
5	Αλεξανδρούπολη	B	75.000	65%	61.500
6	Καβάλα	B	75.000	100%	80.000
7	Παναγιά Ποταμιά Θάσου	B			20.000
8	Ξάνθη	B	60.000	70%	60.000
9	Χρυσούπολη (υπό κατασκευή)	B	15.000	15%	22.300

6.2.4.4. Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Ποσοτικά στοιχεία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τροποποίησης του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Απορριμμάτων Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, στην περιφέρεια παράγονται περίπου **277.146 tn/έτος** αστικών στερεών αποβλήτων. Στην ποσότητα αυτή συμμετέχει ο Νομός Έβρου και Καβάλας κατά - 24%, ο Νομός Ροδόπης -18%, ο Νομός Ξάνθης -17% και ο Νομός Δράμας -17%.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία εξέλιξης του πληθυσμού και για χρονικούς ορίζοντες 10 και 20 έτη υπολογίζεται ότι το έτος 2020 θα παράγονται περίπου 367.759 τόνοι αστικών αποβλήτων, ενώ το έτος 2030 η ποσότητα αυτή θα ανέρχεται σε περίπου 426.799 τόνους.

Στον Χάρτη 10 της παρούσας μελέτης παρουσιάζεται η κατανομή των απορριμμάτων ανά δήμο, τόσο για την υφιστάμενη κατάσταση, όσο και για τους χρονικούς ορίζοντες 2020 & 2030.

Έργα διαχείρισης & τελικής διάθεσης

Τα υφιστάμενα έργα διαχείρισης & τελικής διάθεσης στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης είναι τα ακόλουθα:

- **ΧΥΤΑ Καβάλας** βρίσκεται στη θέση Εσκή Καπού, σε απόσταση περίπου 10 Km από την πόλη της Καβάλας. Λόγω του ορεινού δρόμου που τον συνδέει με την Καβάλα χρησιμοποιείται σταθμός μεταφόρτωσης, στη θέση Άσπρη Άμμος, όπου τα

απορριμματοφόρα αδειάζουν το φορτίο τους σε Container, τα οποία στη συνέχεια οδηγούνται στο ΧΥΤΑ. Οι εγκαταστάσεις αυτές εξυπηρετούν το Δήμο Καβάλας που εκτός της πόλης της Καβάλας, περιλαμβάνει τις σημαντικές κωμοπόλεις Νέα Καρβάλη και Παλιό, αλλά και το Δήμο Φιλίππων.

- **ΧΥΤΑ στον Ν. Ξάνθης**, όπου λειτουργεί από το 1993 και έχει όλες τις απαραίτητες εγκρίσεις, με τελευταία την άδεια λειτουργίας (Οκτώβριος 2000). Βρίσκεται σε απόσταση 10 Km δυτικά της πόλης της Ξάνθης στο αγρόκτημα «Πρασινάδα» και εξυπηρετεί σχεδόν όλο το νομό, με εξαίρεση την ορεινή περιοχή (Δήμοι Σατρών, Θερμών, Μύκης και Κοινότητα Κοτύλης), η οποία καλύπτεται σε ποσοστό που κυμαίνεται στο 50% (το υπόλοιπο διατίθεται σε ημιελεγχόμενους μη - αδειοδοτημένους χώρους). Στο ΧΥΤΑ έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικά έργα. Η περίφραξη του ΧΥΤΑ κατασκευάστηκε το 1992, με σκοπό την ελεγχόμενη είσοδο στο χώρο ανθρώπων ή ζώων και την συγκράτηση των ελαφρών αντικειμένων που σηκώνει ο αέρας από το μέτωπο ταφής. Η πρώτη λεκάνη ταφής κατασκευάστηκε το 1992 και πληρώθηκε το 1997. Η δεύτερη λεκάνη ταφής κατασκευάστηκε το 1997. Στο χώρο υπάρχουν κτιριακές εγκαταστάσεις για την στέγαση του μηχανοστασίου, μετεωρολογικός σταθμός για την καταγραφή των καιρικών συνθηκών και γεφυροπλάστιγγα για την καταγραφή ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων. Γεωτεχνική έρευνα έχει πραγματοποιηθεί στο ΧΥΤΑ και περιμετρικά του χώρου έχουν κατασκευαστεί γεωτρήσεις για τον έλεγχο των περιβαλλοντικών παραμέτρων. Σύστημα διαχείρισης διασταλαγμάτων κατασκευάζεται σε κάθε νέα λεκάνη ταφής, με σκοπό την ανακύκλωση των λυμάτων. Συμπληρωματικό έργο αποτελεί δεξαμενή 1000 κυβικών που αποφορτίζει τις μικρότερες δεξαμενές σε περιόδους αιχμής. Το 1999 ολοκληρώθηκε η περιμετρική οδοποιία με την ασφαλιτόστρωση των οδών εντός του ΧΥΤΑ.
- **ΧΥΤΑ Κομοτηνής στον Ν. Ροδόπης**, όπου και αποτελεί συνέχεια του υφιστάμενου που κατασκεύασε ο Δήμος Κομοτηνής στη θέση «Σιδεράδες» του Δ.Δ. Γρατίνης σε απόσταση 15km από την πόλη της Κομοτηνής και για τον οποίο έχουν εκδοθεί όλες οι απαιτούμενες άδειες. Η περιοχή κατασκευής καταλαμβάνει έκταση 116 στρεμμάτων και θα δέχεται ετησίως περί τους 35.000 τόνους οικιακών και προσωμοιούμενων με αυτά στερεών απορριμμάτων. Στη διαθέσιμη οικοπεδική έκταση χωροθετήθηκαν τρεις φάσεις ανάπτυξης του έργου, οι οποίες αφορούν στην ουσία τις δύο διαμορφωμένες μισγάγγειες που βρίσκονται στο χώρο και μέρος της τρίτης πλευρικής μισγάγγειας. Η συνολική χωρητικότητα των τριών φάσεων εκτιμάται σε 590.000 m³, ενώ η χωρητικότητα της Α' φάσης του έργου ανέρχεται σε 270.000 m³. Μαζί με τα έργα διαμόρφωσης της λεκάνης Α' φάσης, έχουν κατασκευαστεί και όλα τα απαιτούμενα έργα υποδομής στο χώρο, όπως Κτίριο Διοίκησης, Συνεργείο, Φυλάκιο, Γεφυροπλάστιγγα, Δεξαμενή νερού κτλ. Τέλος, έχουν κατασκευαστεί έργα επεξεργασίας των στραγγισμάτων, ενώ στην Α' φάση του έργου δεν περιλαμβάνονταν καθόλου έργα διαχείρισης βιοαερίου. Στον εν λόγω ΧΥΤΑ καταλήγουν τα απορρίμματα σχεδόν του συνόλου του Νομού Ροδόπης με εξαίρεση τους Δήμους Ιάσμου και Σιδηροχωρίου.

- **ΧΑΔΑ Αλεξανδρούπολης**, αποτελεί ένα ημιελεγχόμενο χώρο διάθεσης απορριμμάτων που βρίσκεται κοντά στον οικισμό Άβαντα, σε απόσταση 5 Κμ βόρεια της πόλης της Αλεξανδρούπολης. Σε αυτόν διαθέτουν απορρίμματα ο Δήμος Αλεξανδρούπολης και ο όμορος Δήμος Τραϊανούπολης. Στον Νομό υπάρχουν επίσης δύο (2) ακόμη χώροι ημιελεγχόμενης απόθεσης στην Ορεσιτιάδα και στο Διδυμότειχο.

Σε πολλές περιπτώσεις η διαθεσή των απορριμμάτων γίνεται με απλή απόρριψη σε κάποιο καθορισμένο από τον ΟΤΑ χώρο, είτε αυτός είναι εγκεκριμένος από την Νομαρχία είτε όχι.

Ανεξέλεγκτοι χώροι διάθεσης απορριμμάτων - ΧΑΔΑ

Σύμφωνα με τελευταία επίσημα στοιχεία της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Οκτώβριος 2008), βάσει του προγράμματος παρακολούθησης, σε επίπεδο Περιφέρειας απαντώνται συνολικά 333 χωματερές, με τις περισσότερες απ' αυτές να βρίσκονται συγκεντρωμένες στους Νομούς Έβρου και Καβάλας. Εξ' αυτών, οι 266 ΧΑΔΑ είναι επικινδυνότητας Α, Β και Γ>35, ενώ οι 38 είναι επικινδυνότητας Γ<35. Για την προσωρινή διαχείριση των απορριμμάτων παραμένουν ενεργοί 29 ΧΑΔΑ σε όλη την περιφέρεια.

Στο Ν. Έβρου - ο πρώτος σε αριθμό χωματερών - συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού της Περιφέρειας και ο μόνος χώρος που ουσιαστικά λειτουργεί σαν ΧΥΤΑ βρίσκεται στο Ν. Αλεξανδρούπολης, ενώ δύο (2) ακόμη χώροι ημιελεγχόμενης απόθεσης βρίσκονται στην Ορεσιτιάδα και στο Διδυμότειχο. Εδώ διαφαίνεται η μεγάλη διαφορά που υπάρχει με το Ν. Καβάλας, ο οποίος αν και διαθέτει παρόμοιο αριθμό κατοίκων με το Ν. Έβρου εξυπηρετείται σε ικανοποιητικό βαθμό από τον υφιστάμενο στο Ν. Καβάλας ΧΥΤΑ, περιορίζοντας τον αριθμό των χωματερών. Ενδιαφέρον παρουσιάζει, επίσης, ο Ν. Ξάνθης ο οποίος αν και συγκεντρώνει τον λιγότερο πληθυσμό, είναι ο τρίτος κατά σειρά νομός με τις περισσότερες χωματερές, κάτι το οποίο αποδεικνύει ότι στον υπάρχων ΧΥΤΑ δεν λαμβάνει χώρα συνολική απόρριψη των στερεών αποβλήτων και επομένως δεν βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία, αν και ενδέχεται μέρος των καταγραφόμενων χωματερών να είναι ανενεργές. Ο αριθμός χωματερών στο Ν. Ροδόπης δεν εμφανίζει σημαντική διαφορά με αυτόν του Ν. Δράμας, αν και είναι του ίδιου σχεδόν πληθυσμιακού μεγέθους και με την διαφορά ότι στο Ν. Δράμας δεν υφίσταται κάποιος ΧΥΤΑ, όπως στην περίπτωση της Ροδόπης.

Πίνακας 6-11: Ενεργοί ΧΑΔΑ στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

α/α	ΝΟΜΟΣ	ΔΗΜΟΣ	ΤΟΠΩΝΥΜΙΟ
1	ΕΒΡΟΥ	ΔΙΔ/ΧΟΥ	ΔΙΔ/ΧΟΥ
2		ΤΥΧΕΡΟΥ	ΑΜΥΓΔΑΛΕΩΝΑ
3		ΒΥΣΣΑΣ	ΝΕΑΣ ΒΥΣΣΑΣ
4		ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΜΕΓΑ ΡΕΜΑ
5		ΦΕΡΩΝ	ΠΑΠΠΑΣ
6		ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	ΕΒΖ

α/α	ΝΟΜΟΣ	ΔΗΜΟΣ	ΤΟΠΩΝΥΜΙΟ
7		ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ	ΜΑΥΡΟΤΟΠΟΣ (2)
8		ΚΥΠΡΙΝΟΥ	ΔΕΞΑΜΕΝΗ
9		ΟΡΦΕΑ	ΛΑΒΑΡΩΝ
10		ΤΡΙΓΩΝΟ	ΞΑΝΘΟΣ ΚΡΙΟΣ
11		ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ	ΘΕΡΜΑ
12	ΡΟΔΟΠΗΣ	ΚΟΙΝ. ΚΕΧΡΟΥ	ΚΕΧΡΟΥ
13	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ
14		ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΥ
15		ΟΡΕΙΝΟΥ	ΛΕΚΑΝΗΣ
16		ΟΡΦΑΝΟΥ	ΟΦΡΥΝΙΟΥ
17		ΦΙΛΙΠΠΩΝ	ΚΑΒΑΚΙΑ ΑΜΥΓΔΑΛΕΩΝΑ
18		ΘΑΣΟΥ	ΠΡΙΝΟΣ *
19		ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΗΣ	ΓΙΝΤΙΚΙ
20		ΚΕΡΑΜΩΤΗΣ	ΚΟΜΒΟΣ ΧΑΪΔΕΥΤΟΥ
21		ΠΙΕΡΕΩΝ	ΜΟΥΣΘΕΝΗΣ (ΑΜΜΟΥΔΕΣ)
22		ΔΡΑΜΑΣ	12ο χλμ ΔΡΑΜΑΣ-ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟΥ
23	ΔΡΑΜΑΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΚΟΥΡΟΥ ΤΣΑΪ
24		Κ. ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ	ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ
25		ΚΟΙΝ. ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟΥ	ΚΑΣΤΑΝΟΥ
26		ΣΙΤΑΓΡΩΝ	ΜΗΛΙΑ ΦΩΤΟΛΙΒΟΥΣ
27		ΔΟΞΑΤΟΥ	ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ
28		ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	ΠΤΕΛΕΑΣ(ΣΑΧΙΝΙ)

* πρόκειται για δημιουργία νέου χώρου «εναπόθεσης απορριμμάτων» που σχεδιάζεται να λειτουργήσει από 1/1/2009 για να εξυπηρετεί όλο το νησί, εφόσον οι σημερινοί ΧΑΔΑ «Μούργενα Λιμένα» και «Μαυρόλακκας Λιμεναριών» κλείνουν (ο πρώτος έως 31/12/08 και ο δεύτερος άμεσα).

Στο Παράρτημα ΙΙ παρατίθενται περισσότερα στοιχεία για όλους τους ΧΑΔΑ (στοιχεία έως 17/10/2008). Επίσης στον Χάρτη 11 του παρόντος τεύχους απεικονίζεται το σύνολο των υφιστάμενων έργων διαχείρισης της περιφέρειας.

Σύμφωνα με στοιχεία της περιφέρειας, στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η πορεία αποκατάστασης των 266 ΧΑΔΑ επικινδυνότητας Α, Β και Γ>35 και οι προϋπολογισμοί των ενταγμένων ΧΑΔΑ σε κάποιο πρόγραμμα χρηματοδότησης.

Πίνακας 6-12: ΧΑΔΑ σε ενταγμένα έργα αποκατάστασης

	(2) ΠΕΠ		(3) ΕΠΠΕΡ		(6) ΑΜΟ		ΣΥΝΟΛΑ	
	ΧΑΔΑ	Π/Υ	ΧΑΔΑ	Π/Υ	ΧΑΔΑ	Π/Υ		
Δράμας	13	1.140.863,88	13	733.144,48	1	126.316,00	27	2.000.324,36
Εβρου	28	3.100.144,45	55	6.010.235,64			83	9.110.380,09
Καβάλας	17	2.361.038,72	46	13.215.585,04			63	15.576.623,76
Εάνθης	10	1.413.332,95	44	7.297.933,43			54	8.711.266,38
Ροδόπης	5	1.123.941,68	22	6.026.928,02			27	7.150.869,70
ΣΥΝΟΛΑ	73	9.139.321,68	180	33.283.826,61	1	126.316,00	254	42.549.464,29

Πίνακας 6-13: Πορεία αποκατάστασης των ΧΑΔΑ επικινδυνότητας Α, Β, Γ>35

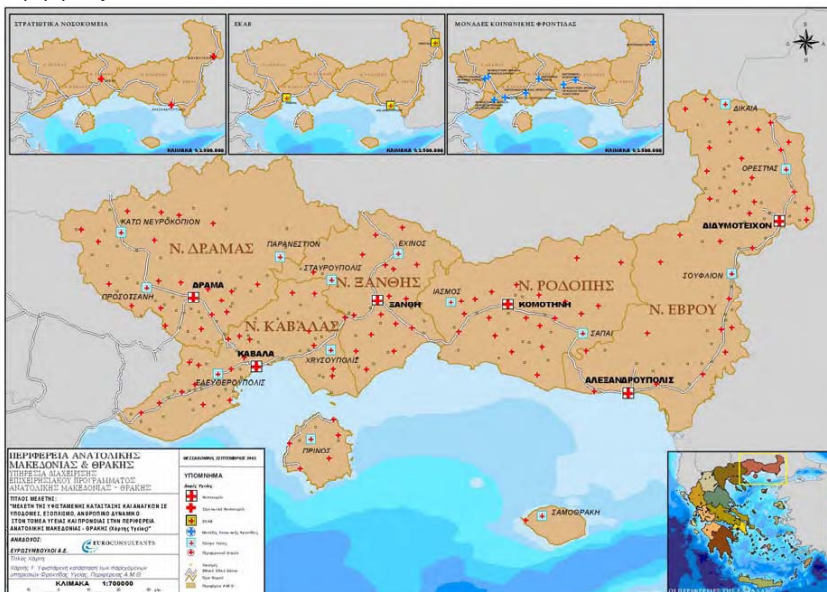
Νομός	ΧΑΔΑ επικινδυνότητας Α, Β, Γ>35	Με ολοκληρωμένη Οριστική Μελέτη	% του Συνόλου	Ενταγμένοι σε Πρόγραμμα Χρηματοδότησης	% του Συνόλου	Συμβαστοποιημένοι	% του Συνόλου	Αποκαταστημένοι	% του Συνόλου
Έβρου	85	83	97,65 %	82	96,47 %	68	80,00 %	71	83,53 %
Δράμας	28	26	92,86 %	27	96,43 %	17	60,71 %	23	82,14 %
Καβάλας	65	57	87,69 %	63	96,92 %	54	83,08 %	41	63,08 %
Ξάνθης	56	39	69,64 %	54	96,43 %	31	55,36 %	26	46,43 %
Ροδόπης	32	31	96,88 %	27	84,38 %	27	84,38 %	24	75,00 %
ΣΥΝΟΛΟ	266	236	88,72 %	253	95,11 %	197	74,06 %	185	69,55 %

6.2.4.5. Υποδομές Υγείας

Αναφορικά με τις κοινωνικές υποδομές στην Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, λειτουργούν έξι δημόσια νοσοκομεία (δύο στο νομό Έβρου, και από ένα στους υπόλοιπους τέσσερις νομούς της περιφέρειας) και δώδεκα ιδιωτικά νοσοκομεία. Ο αριθμός των νοσοκομειακών κλινών ανέρχεται σε 1.847 ο οποίος αντιστοιχεί σε 3,0 κλινές ανά 1000 κατοίκους, δείκτης πολύ χαμηλότερος από τον αντίστοιχο εθνικό. Επιπλέον η αντίστοιχη πυκνότητα ιατρών ανά κάτοικο είναι 3,6 για την Περιφέρεια και 5,7 για το σύνολο της χώρας. Το ΠεΣΥΠ ΑΜΘ, έχει υπό την εποπτεία του:

- 6 Νοσοκομεία (5 Δευτεροβάθμιας και 1 Τριτοβάθμιας Περιθαλψης)
- 14 Κέντρα Υγείας (Κ.Υ)
- 114 Περιφερειακά Ιατρεία (Π.Ι)
- 9 Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας (Μ.Κ.Φ)

Όσον αφορά στα τοπικά κέντρα υγείας, δεν έχει επιτευχθεί ακόμα η πλήρης ανάπτυξή τους, που θα συμβάλει στην εξυπηρέτηση των πολιτών σε αποκεντρωμένο επίπεδο και θα υποστηρίξει την άμβλυση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Κέντρα υγείας στην Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης λειτουργούν στην Αλεξανδρούπολη (δυο), στο Διδυμότειχο (δυο), στην Κομοτηνή (δύο), στην Ξάνθη (δύο), στη Δράμα (τρία) και στην Καβάλα (τρία). Στον ακόλουθο χάρτη απεικονίζεται η υφιστάμενη κατάσταση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας της περιφέρειας.

Πηγή: ΠεΣΥΠ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, <http://www.pesyp-amth.gr>

Σχήμα 6-15: Υφιστάμενη κατάσταση παρεχόμενων υπηρεσιών φροντίδας υγείας Περιφέρειας ΑΜΘ

6.2.5 Πολιτιστική κληρονομιά

Οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι αυτοί των Φιλίππων Καβάλας και της Σαμοθράκης, ενώ υπάρχουν πέντε μουσεία σε όλη την Περιφέρεια, στην Καβάλα, τους Φιλίππους, τη Θάσο, την Κομοτηνή και τη Σαμοθράκη.

Σε αρκετές θέσεις έχουν εντοπισθεί ίχνη ζωής από την νεολιθική περίοδο και το χρονικό διάστημα από την ύστερη εποχή χαλκού έως την πρώιμη εποχή του σιδήρου. Οι σημαντικότερες από αυτές είναι:

- η προϊστορική θέση των Σιταγρών και τα Σπήλαια των Πηγών Αγγίτη (Μααρά) στην πεδιάδα της Δράμας,
- η θέση Ορθόπετρα (Ντικιλί-Τας) κοντά στους Φιλίππους της Καβάλας,
- η προϊστορική τούμπα της Παραδημής, το σπήλαιο της Μαρώνας και τα σπήλαια στη χαράδρα Ιν-Ντερέ της Στρώμης στο νομό Ροδόπης,
- η προϊστορική τούμπα και το σπήλαιο της Μάκρης στον Έβρο,
- οι προϊστορικές ακροπόλεις του Αγ. Γεωργίου Μαρώνας, της Εργάνης κοντά στην Ξυλάγανη Ροδόπης και του Αγ. Γεωργίου στα Πετρωτά,
- το προϊστορικό νεκροταφείο με το υπαίθριο ιερό των βραχογραφιών κοντά στο χωριό Ρούσσα του Έβρου.

Στα παράλια της Περιφέρειας σώζονται τα ερείπια πολλών αρχαίων ελληνικών αποικιών όπως τα Αβδήρα, η Δικαία, η Στρώμη, η Μαρώνα και η Μεσήμβρια-Ζώνη.

Επισκέψιμοι και οργανωμένοι αρχαιολογικοί χώροι είναι των Αβδήρων, της Μαρώνας και της Μεσήμβριας-Ζώνης. Πολλά ακόμα ερείπια αρχαίων ή Βυζαντινών θέσεων σώζονται στην ενδοχώρα της Περιφέρειας όπως ο αρχαιολογικός χώρος των Φιλίππων στα βόρεια της Καβάλας, το ιερό του Διονύσου, το κάστρο της Καλύβας και ο μακεδονικός τάφος της Σταυρούπολης στα ΒΔ της Ξάνθης, η Αναστασιούπολη (Περιθεώριον) και η Μαξιμανούπολη (Μονουσούπολη) δυτικά της Κομοτηνής, τα ερείπια μονών της μοναστικής πολιτείας του Παπικίου όρους στα ΒΔ της Κομοτηνής, ο μακεδονικός τάφος των Συμβόλων βόρεια της Κομοτηνής, η Τραϊανούπολη ανατολικά της Αλεξανδρούπολης, το Διδυμότειχο, τα κάστρα του Άβαντα και του Πύθιου βόρεια της Αλεξανδρούπολης κ.α.

Όσον αφορά τις περιοχές αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στην νησιωτική περιοχή, αυτές είναι ο αρχαιολογικός χώρος της αρχαίας Θάσου στο Λιμένα και ο αρχαιολογικός χώρος της Αλυκής στα ΝΑ του νησιού καθώς και το ιερό των Μεγάλων Θεών στην Παλαιόπολη της Σαμοθράκης.

Οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι, σύμφωνα με τον Πολιτιστικό Χάρτη της Ελλάδας, όπως αυτός δίδεται από το Υπουργείο Πολιτισμού απεικονίζονται στον Χάρτη 12 της παρούσας μελέτης.

Όσον αφορά τους οικισμούς που έχουν κηρυχθεί παραδοσιακοί και προστατεύονται από το ΠΔ της 19^{ης} Οκτωβρίου 1978 (ΦΕΚ 594Δ/13.11.1978), στην περιοχή μελέτης αριθμούνται 34 οικισμοί. Από τον σύνολο των παραδοσιακών οικισμών, οι 23 βρίσκονται στον νομό Καβάλας και οι άλλοι 11 στους υπόλοιπους νομούς της Περιφέρειας, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-14: Χαρακτηρισμένοι Παραδοσιακοί Οικισμοί

α/α	Όνομασία	Κωδικός Ο.Τ.Α. 1997
Ν. ΔΡΑΜΑΣ		
1	Παγονέρι	5204
2	Περιθώρι	5204
Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ		
3	Αλυκή (κ. Θεολόγου)	5503
4	Δωμάτια	5509
5	Ζυγός	5510
6	Θεολόγος	5503
7	Κεχροκάμπος	5506
8	Κήπια	5501
9	Κορυφές	5510
10	Κρυονέρι	5510
11	Μακρυχώρι	5509
12	Μελισσοκομείο	5509
13	Μεσορόπη	5509
14	Μουσθένη	5509
15	Παλαιά Καβάλα	5510
16	Παλαιοχώρι	5508
17	Παναγιά	5503
18	Πλατανιά	5506
19	(Στενότοπος)	
20	Ποδοχώρι	5507
21	Ποταμιά	5503
22	Πρίνος (Καλύβια)	5503
23	(Πυργοχώρι)	5507
24	Χρυσόκαστρο	5501
Ν. ΞΑΝΘΗΣ		
25	Κάτω Καρυόφυτο	7205
26	Ξάνθη	7204
Ν. ΡΟΔΟΠΗΣ		
27	Βάκος	7305
28	Μαρώνεια	7305
29	Μαυρομμάτι	7306
30	Μίσκος	7308
Ν. ΕΒΡΟΥ		
31	Μεταξάδες	7105
32	Παλιούρι	7105
33	Σαμοθράκη	7113

Η πολιτιστική κίνηση παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον, με πολλές οργανωμένες εκδηλώσεις σε όλους του νομούς και οφείλεται κυρίως σε ατομικές ή συλλογικές προσπάθειες του τοπικού πληθυσμού. Στο εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο του Υπουργείου Πολιτισμού έχουν ενταχθεί τέσσερις πόλεις της Περιφέρειας. Πρόκειται για την πόλη της Δράμας (Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους), την πόλη της Κομοτηνής (Κέντρο Λαϊκών Δρώμενων), την πόλη της Αλεξανδρούπολης (Κέντρο Μουσικού Θεάτρου) και την πόλη Διδυμότειχου (Κέντρο Διεθνών Συναντήσεων Εικαστικών Καλλιτεχνικών Τεχνών).

6.3 Τάσεις εξέλιξης

Η μελλοντική εξέλιξη του περιβάλλοντος διαμορφώνεται τόσο από το φυσικό περιβάλλον που επιδρά στις περιβαλλοντικές συνιστώσες όσο και από το ανθρωπογενές περιβάλλον, δηλαδή τις κατευθύνσεις που πρόκειται να ακολουθήσει η ανάπτυξη και τις πιέσεις που πρόκειται να ενταθούν ή να περιοριστούν. Για τη διάγνωση των τελευταίων, ως περισσότερο αξιόπιστο εργαλείο προκύπτει το οικείο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΚΥΑ 29310/2003, ΦΕΚ 1471Β/9-10-2003), λόγω του ρυθμιστικού του χαρακτήρα. Στο Πλαίσιο αυτό, υιοθετείται ένα συγκεκριμένο πρότυπο χωρικής ανάπτυξης που προκύπτει ως συνισταμένη των αναπτυξιακών επιλογών και των δράσεων όλων των τελεστών που συμμετέχουν στις οικονομικές και κοινωνικές διαδικασίες, καθώς και των αρχών που υιοθετούνται από το Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου (ΣΑΚΧ).

Καθοριστικό στοιχείο για το πρότυπο αυτό αποτελεί η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Περιφέρειας, ώστε να περιοριστούν οι περιφερειακές ανισότητες σε επίπεδο χώρας και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας, να διασφαλιστεί η προστασία της φυσικής και πολιτιστικής της κληρονομιάς και να επιταχυνθεί, κατά το δυνατόν, ο μετασχηματισμός της Περιφέρειας σε περιοχή εγκατάστασης επιχειρήσεων.

Το οικιστικό δίκτυο της Περιφέρειας συγκροτείται μέσα από τη λειτουργική δικτύωση των αστικών κέντρων Δράμα - Καβάλα - Ξάνθη, Ξάνθη - Κομοτηνή, Κομοτηνή - Αλεξανδρούπολη, Αλεξανδρούπολη - Σουφλί, Διδυμότειχο, Ορεστιάδα, μέσω των αναπτυσσόμενων υποδομών μεταφορών και επικοινωνιών.

Η βελτίωση και η ολοκλήρωση του αναπτυσσόμενου λειτουργικού δικτύου των αστικών κέντρων της Περιφέρειας αναπτύσσεται παράλληλα με την εσωτερική οργάνωση των αστικών κέντρων, με την ολοκλήρωση, δηλαδή, του πολεοδομικού τους σχεδιασμού και την εφαρμογή τους, έτσι ώστε η διαχείριση του χώρου και ο ορθολογικός καθορισμός χρήσεων γης να αποτελέσουν προωθητικό παράγοντα της ανάπτυξης και όχι φραγμό του μέσα από τις διαδικασίες υπερβολικής αύξησης της τιμής της γης, αλλά και απαξίωσης της λόγω συγκρούσεων μη συμβατών μεταξύ τους χρήσεων.

Καθοριστική για την ανάπτυξη των πόλεων της Περιφέρειας είναι και η δυνατότητα σχεδιαζόμενης ανάπτυξης τους (επεκτάσεις), αλλά και η βελτίωση του κοινωνικού εξοπλισμού τους και η συγκέντρωση οχλουσών λειτουργιών σε συγκεκριμένες ειδικά διαμορφούμενες περιοχές, έτσι ώστε η οργανωμένη επέκταση να συμβάλλει στον περιορισμό της αστικής διάχυσης. Η συγκρότηση ενοτήτων υπαίθρου όπου δυναμικά οικιστικά και αστικά κέντρα λειτουργούν ολοκληρωμένα σε ότι αφορά τις λειτουργίες κατοίκησης, παραγωγής, εκπαίδευσης και αναψυχής αποτελούν καθοριστικό στοιχείο διαμόρφωσης ενός συγχρόνου περιβάλλοντος τόσο για την αγροτική ανάπτυξη όσο και για την ανάπτυξη του οικιστικού δικτύου.

Οι ενότητες αυτές καθορίζονται από τη διάταξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων και του οικιστικού δικτύου στο χώρο, από το υπάρχον και αναπτυσσόμενο οδικό δίκτυο και δίκτυο μεταφορών και από τη γεωγραφία της περιοχής.

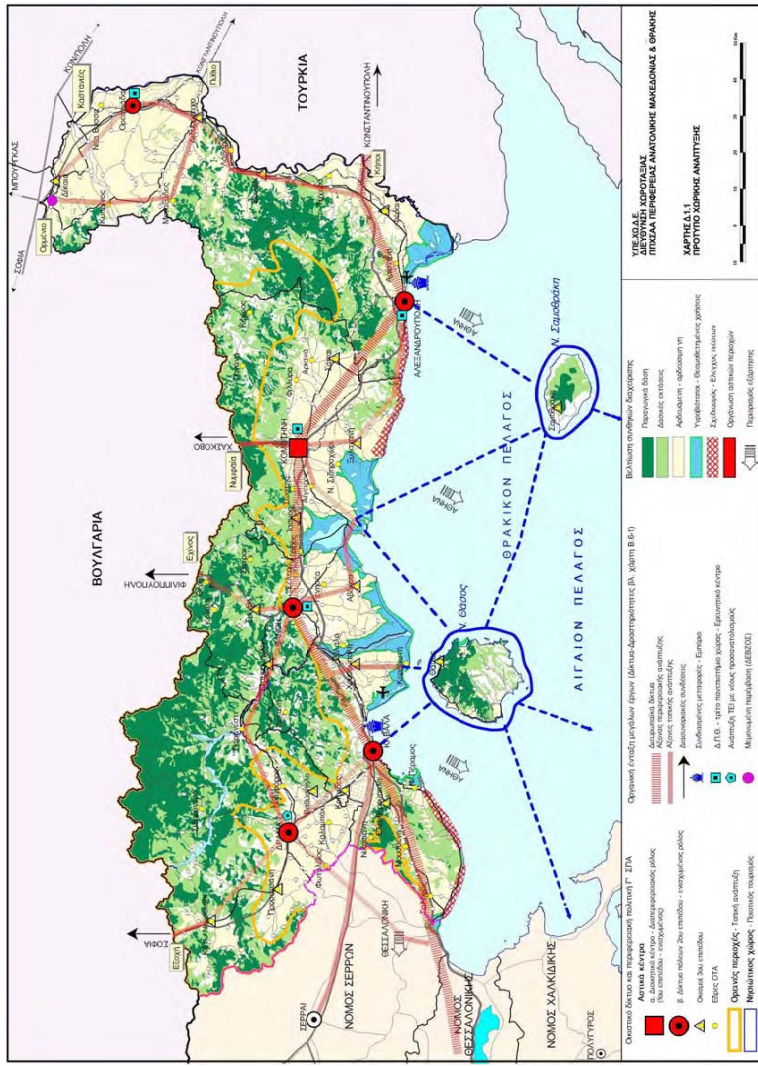
Έτσι, η οργάνωση της χωρικής ανάπτυξης χαρακτηρίζεται από αυξημένο βαθμό περιβαλλοντικής συνειδητοποίησης και δεν αναμένεται να δημιουργήσει σοβαρές νέες πιέσεις στο ορατό μέλλον.

Όσον αφορά την κατάσταση στην πλειοψηφία των περιβαλλοντικών συνιστωσών της Περιφέρειας αυτή είναι ενθαρρυντική. Η φέρουσα ικανότητα δεν έχει εξαντληθεί και οι κύριοι φυσικοί παράγοντες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος συντελούν στη διατήρηση της κλωρίδας, της πανίδας, της βιοποικιλότητας, των νερών και άλλων σημαντικών περιβαλλοντικών μέσων σε ικανοποιητικό επίπεδο. Η τάση αυτή δεν φαίνεται να διακυβεύεται στο ορατό μέλλον.

Παρά την ενθαρρυντική γενική εικόνα του περιβάλλοντος, ορισμένοι τομείς υστερούν, με χαρακτηριστικότερους αυτούς

- της ορθής διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- της επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων και της συνακόλουθης προστασίας των υδατικών αποδεκτών,
- της διαχείρισης του υδατικού δυναμικού και
- της αντιπλημμυρικής προστασίας.

Οι υστερήσεις στους παραπάνω τομείς σχετίζονται άμεσα με μια σειρά παραγόντων οι οποίοι με τη σειρά τους σχετίζονται τελικά με την ανεπάρκεια των πόρων και της κινητοποίησης που αφιερώθηκε προς τις σχετικές περιβαλλοντικές κατευθύνσεις μέχρι σήμερα.

Σχήμα 6-16: Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

6.4 Βασικοί Περιβαλλοντικοί Δείκτες

Στον επόμενο Πίνακα δίνονται κάποιοι βασικοί περιβαλλοντικοί δείκτες, οι οποίοι συνοψίζουν την κατάσταση του περιβάλλοντος στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης

Δείκτης	Τιμή	Πηγή
Εκπομπές αέριων ρύπων από μεταφορές	tn SO ₂ / yr	589,8
	tn NO _x / yr	8.709,2
	tn PM ₁₀ / yr	355,9
Εκπομπές αέριων του θερμοκηπίου	ktn CO ₂ / έτος	-
Περιοχές NATURA	αριθμός	29
	έκταση (km ²)	4232
	% κάλυψη περιφέρειας	29,9
	% θεσμοθετημένο καθεστώς διαχείρισης	41,3
Δασικές εκτάσεις	έκταση	4428,3
	% κάλυψη περιφέρειας	31,3
Γεωργικές εκτάσεις	έκταση	4167,8
	% κάλυψη περιφέρειας	29,4
Διαχείριση ρυπασμένων περιοχών	αριθμός ΧΑΔΑ	333
Παραγωγή αστικών αποβλήτων	kg/ κάτοικο/ ημέρα	1,24
	ktn/έτος	277,1
Εκτροπή βιοαποδομήσιμου κλάσματος από τελική διάθεση σε ΧΥΤΑ	% βιοαποδομήσιμων προς ταφή	100
Ανακύκλωση/ ανάκτηση αποβλήτων	% ΑΣΑ που ανακυκλώνονται	0
	% ΑΣΑ που ανακτώνται	0
Χρήση υδάτινων πόρων	% αξιοποίηση των διαθέσιμων ετησίως	13,8
Επεξεργασία αστικών λυμάτων	% πληθυσμού που εξυπηρετείται από ΕΕΛ	39%
Πληθυσμιακά δεδομένα	χιλ. κάτοικοι	639,9
	% μεταβολή 1990-2001	0,69%
Εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ	MW	699,64
	% βιομάζα	0

7. Εκτίμηση και Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

7.1 Μεθοδολογική Προσέγγιση

7.1.1 Πλαίσιο εφαρμογής

Ο Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης σχετίζεται με τη θεματική στρατηγική για τα στερεά απόβλητα που έχει αναπτυχθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και έχει ενσωματωθεί στη χώρα, και παράλληλα, καλείται να εφαρμόσει τη σχετική νομοθεσία και να συνεισφέρει στην επίτευξη μιας σειράς ποιοτικών και ποσοτικών στόχων.

Η τροποποίηση του ΠΕΣΔΑ στοχεύει στην προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική ισορροπία και συνοχή και τη μέγιστη οικονομική βιωσιμότητα του συστήματος σε συμφωνία με τις αρχές για την αειφόρο ανάπτυξη.

Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζονται, σε στρατηγικό επίπεδο οι πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, θετικές ή αρνητικές, που ενδέχεται να προκύψουν από την υλοποίηση του τροποποιημένου ΠΕΣΔΑ.

7.1.2 Περιβαλλοντικοί στόχοι ΣΠΕ

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τροποποιημένου ΠΕΣΔΑ εκτιμώνται ως προς τις περιβαλλοντικές θεματικές στρατηγικές, οι οποίες έχουν αναδειχθεί ως σημαντικές τόσο σε εθνικό - περιφερειακό επίπεδο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτές οι περιβαλλοντικές στρατηγικές και η συσχέτισή τους με το τροποποιημένο ΠΕΣΔΑ δίνονται στον επόμενο Πίνακα.

Πίνακας 7-1: Κριτήρια και Σημεία Αξιολόγησης Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης

Κριτήριο ΣΠΕ	Σημείο αξιολόγησης ΣΠΕ	Σχέση με ΠΕΣΔΑ
Ατμοσφαιρικό περιβάλλον	Ελαχιστοποίηση αρνητικών επιπτώσεων στην ποιότητα της ατμόσφαιρας	Επιπτώσεις κυρίως από τα συστήματα συλλογής-μεταφοράς προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας - διάθεσης
Κλιματική αλλαγή	Ελαχιστοποίηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Εκπομπές κατά την παραγωγή, μεταφορά, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων
Υδατικό περιβάλλον	Κατανάλωση υδατικών πόρων μέσα στα όρια δυναμικότητας της περιοχής	Σχεδιασμός / νέα συστήματα με λιγότερες απαιτήσεις
	Ελαχιστοποίηση αρνητικών επιπτώσεων στην ποιότητα υδάτων	Οι εγκαταστάσεις διάθεσης δύνανται να προκαλέσουν επιπτώσεις στην ποιότητα υδάτων

Κριτήριο ΣΠΕ	Σημείο αξιολόγησης ΣΠΕ	Σχέση με ΠΕΣΔΑ
Έδαφος	Διαχείριση ρυπασμένων περιοχών	Μείωση χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων (ΧΑΔΑ) Αποκατάσταση ρυπασμένων χώρων
	Ορθολογική χρήση γης/ προστασία γεωργικών εκτάσεων	Η χωροθέτηση των εγκαταστάσεων επηρεάζει τις χρήσεις γης Αποφυγή δασικών εκτάσεων/ σχεδιασμός σε λιγότερο παραγωγικά εδάφη/ εγκαταλελειμμένες περιοχές
Τοπίο	Προστασία από την υποβάθμιση του τοπίου/ φυσιογνωμίας περιοχής	Η χωροθέτηση και σχεδιασμός των εγκαταστάσεων επηρεάζει την τοπιογραφία/ χαρακτήρα της περιοχής και τα συστήματα συλλογής την αισθητική των πόλεων
Βιοποικιλότητα - χλωρίδα - πανίδα	Προστασία προστατευόμενων ειδών, διατήρηση ποικιλότητας ειδών	Οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας μπορεί να έχουν επίπτωση στο τοπικό περιβάλλον
Πληθυσμός/ Ανθρώπινη υγεία	Βελτίωση ποιότητας ζωής/ προστασία ανθρώπινης υγείας	Η ανθρώπινη υγεία είναι βασικός στόχος της διαχείρισης απορριμμάτων Επίπτωση στην τοπική κοινωνία και την ποιότητα ζωής (σκόνες, θόρυβος, οσμές, σκουπίδια, οπτική παρείσδυση)
Πολιτιστική κληρονομιά	Διατήρηση πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς	Η χωροθέτηση των εγκαταστάσεων μπορεί να επηρεάσει τα πολιτιστικά στοιχεία
Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον	Αύξηση δυνατοτήτων ενεργού συμμετοχής του πολίτη/ πρόσβαση σε υπηρεσίες	Ανάπτυξη προγραμμάτων ανακύκλωσης σε σχέση με τις ανάγκες της κοινότητας Συμμετοχή της κοινότητας σε αειφόρες πρακτικές διαχείρισης (πχ. συμμετοχή σχολείων στην ανακύκλωση) Πρόσβαση στα συστήματα ανακύκλωσης και διαλογής στην πηγή
	Ικανοποίηση τοπικών αναγκών	Διασφάλιση αυτάρκειας περιφέρειας ως προς τη διαχείριση απορριμμάτων Διασφάλιση επαρκούς δυναμικότητας συστημάτων διαχείρισης Ένταξη επιχειρήσεων σε αειφόρες πρακτικές διαχείρισης (πχ προγράμματα ανακύκλωσης)
	Δυνατότητες απασχόλησης	Θέσεις εργασίας στη βιομηχανία διαχείρισης αποβλήτων
	Αποδοχή κοινού	Συνυπολογισμός της κοινωνίας στις δραστηριότητες διαχείρισης αποβλήτων
	Οικονομική βιωσιμότητα / ελαχιστοποίηση κόστους της διαχείρισης αποβλήτων	Σχεδιασμός και επιλογές δοκιμασμένες στην πράξη, ευελιξία σε μελλοντικές ανάγκες (τεχνολογία, πολιτική, νομοθεσία) Εφικτό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
Στερεά απόβλητα	Πρόληψη παραγωγής / μείωση διάθεσης αποβλήτων	Βασικός στόχος στρατηγικής για τα στερεά απόβλητα
	Συμβατότητα με την ιεραρχία διαχείρισης αποβλήτων	Βασικός στόχος στρατηγικής για τα στερεά απόβλητα

Κριτήριο ΣΠΕ	Σημείο αξιολόγησης ΣΠΕ	Σχέση με ΠΕΣΔΑ
	Επίτευξη θεσμοθετημένων στόχων για την αξιοποίηση/ ανακύκλωση/ ανάκτηση αποβλήτων	Βασικός στόχος στρατηγικής για τα στερεά απόβλητα
	Εκτροπή βιοαποδομήσιμου κλάσματος από τελική διάθεση σε ΧΥΤΑ	Βασικός στόχος στρατηγικής για τα στερεά απόβλητα
Ενέργεια	Ελαχιστοποίηση απαίτησης ενέργειας και αύξηση χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	Το σχέδιο έχει τη δυνατότητα να εξετάσει αυτές τις επιλογές (διερεύνηση παραγωγής ανανεώσιμης πηγής ενέργειας από απόβλητα & συνετή και αποδοτική χρήση ενέργειας στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων)
Μεταφορές	Μείωση οδικής κυκλοφορίας/ μετακινήσεων	Η χωροθέτηση των προγραμμάτων ανακύκλωσης επηρεάζει την οδική συμπεριφορά/ ροές κίνησης
	Ενθάρρυνση μεταφοράς σιδηροδρομικώς ή ακτοπλοϊκώς	Τα απόβλητα μεταφέρονται οδικώς

Η επιλογή των παραπάνω θεματικών έγινε λαμβάνοντας υπόψη ότι καθεμία από αυτές είναι δυνατό να επηρεάζεται (θετικά ή αρνητικά) από την εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ. Σημειώνεται ότι για κάθε θεματική υφίσταται εκτεταμένη νομοθεσία, η οποία, στις περισσότερες περιπτώσεις, θέτει συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους ή περιορισμούς. Αυτοί οι στόχοι και περιορισμοί είναι δυνατό να επηρεάζονται άμεσα τόσο από την κατασκευή και λειτουργία των έργων που περιλαμβάνονται στο τροποποιημένο ΠΕΣΔΑ, όσο και από την επίτευξη (ή μη) των στόχων που αυτό θέτει. Σημειώνεται ότι το ίδιο το ΠΕΣΔΑ αποτελεί το εργαλείο σχεδιασμού για την επίτευξη της διαχείρισης των απορριμμάτων, η οποία αποτελεί η ίδια μια υποχρεωτική περιβαλλοντική θεματική στρατηγική σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

7.1.3 Κριτήρια χαρακτηρισμού επιπτώσεων

Οι ενδεχόμενες επιπτώσεις εκτιμώνται και αξιολογούνται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους όσον αφορά:

- Πιθανότητα
- Κλίμακα
- Συχνότητα κα διάρκεια
- Αναστρεψιμότητα
- Διασυννοριακή διάσταση και
- την αβεβαιότητα

Για τον προσδιορισμό του μεγέθους κάθε χαρακτηριστικού χρησιμοποιούνται τα σύμβολα που δίνονται στον επόμενο Πίνακα.

Πίνακας 7-2: Σύμβολα για το χαρακτηρισμό των επιπτώσεων

Χαρακτηριστικό της επίπτωσης	Σύμβολο	Επεξήγηση
Πιθανότητα	!!	Πολύ πιθανή
	!	Πιθανή
Κλίμακα	--	Αρνητική μεγάλης κλίμακας
	-	Αρνητική
	++	Θετική μεγάλης κλίμακας
	+	Θετική
	+/-	Επιπτώσεις ανάμικτες
Συχνότητα - διάρκεια	>>	Συχνή έως μόνιμη/ μακροπρόθεσμη
	>	Περιστασιακή / Βραχυπρόθεσμη
Αναστρεψιμότητα	ΜΑ	Μη αναστρέψιμη
	Α	Αναστρέψιμη
Διασυννοριακή διάσταση	ΔΕ	Πιθανή διασυννοριακή επίπτωση
Αβεβαιότητα	?	Οι πιθανές επιπτώσεις εξαρτώνται από την εφαρμογή ή είναι απροσδιόριστες

7.2 Αξιολόγηση στόχων σχεδίου

Το αντικείμενο και οι δράσεις του τροποποιημένου ΠΕΣΔΑ*, όπως παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 3.3, αξιολογούνται με τα κριτήρια της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) προκειμένου να εντοπιστούν τυχόν ασυμβατότητες μεταξύ των στόχων του σχεδίου και των στόχων της ΣΠΕ, να προσδιοριστούν πιθανές επιδράσεις των στόχων του σχεδίου για την επίτευξη των στόχων της ΣΠΕ και ενδεχόμενες δυνατότητες για τη βελτίωση των θετικών περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων του σχεδίου.

Η αξιολόγηση γίνεται με τη χρήση μήτρας και την παρακάτω σημειολογία:

✓	συμβατό
∅	ουδέτερο
✗	πιθανά ασύμβατο

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, τα οποία δείχνουν ότι δεν υπάρχουν ασυμβατότητες μεταξύ των στόχων του ΠΕΣΔΑ και των στόχων της ΣΠΕ, αν και υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις που οι επιδράσεις του σχεδίου είναι αβέβαιες. Γενικά, η συνολική επίδραση των στόχων του σχεδίου είναι θετική και υποδεικνύει ότι το ΠΕΣΔΑ αποσκοπεί στην εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για τα στερεά απόβλητα και την υψηλή προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος. Αβεβαιότητες προκύπτουν από τη χωροθέτηση των έργων επεξεργασίας και διάθεσης. Επίσης αβεβαιότητες μικρότερης κλίμακας προκύπτουν από τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου

* Αξιοζώνες Δράσεις ΠΕΣΔΑ

1.	Διακοπή λειτουργίας και αποκατάσταση των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ) που εξακολουθούν να υφίστανται στην Περιφέρεια
2.	Ασφαλή τελική διάθεση των στερεών αποβλήτων με την κατασκευή κατάλληλων χώρων υγειονομικής ταφής (ΧΥΤΑ)
3.	Ανάκτηση σημαντικής ποσότητας χρήσιμων υλικών μέσω προγράμματος Διαλογής στην Πηγή (ΔσΠ)
4.	Ορθολογική οργάνωση της μεταφοράς των απορριμμάτων μέσω της λειτουργίας Σταθμών Μεταφόρτωσης (ΣΜΑ)
5.	Μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των αποβλήτων με τη λειτουργία μονάδας επεξεργασίας απορριμμάτων (ΜΕΑ)
6.	Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργή συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες διαχείρισης και επεξεργασίας των απορριμμάτων
7.	Δημιουργία οργανωμένου φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ)
8.	Εκπλήρωση ειδικών όρων που έχουν τεθεί με τις αποφάσεις του Ταμείου Συνοχής για τα ήδη εγκεκριμένα έργα
9.	Διοικητικές πρωτοβουλίες για την υποστήριξη και προώθηση των αναγκαίων ενεργειών και δράσεων